

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Elogia Societatis Iesv Sive Propvgnacvlvm: Pontificum,
Conciliorum, Cardinalium, Antistitum, nec non
Imperatorum, Regum, Principum & aliorum Virtute,
Religione, omniq[ue] Literatura illustrium (etiam ...**

Gomez, Cristobal

Antverpiæ, 1681

Valerianus Ep. Vlnensis. n. 26

urn:nbn:de:hbz:466:1-38486

tans usurpabat passim. En hi sunt quos aliquando dixi vobis venturos. Id coniecturane, an diuino tactus spiritu ante prediceret, non equidem affirmarim. Ita Par. 2. Hist. Soc. lib. 4. num 104.

Eadem à
Virdunensi
desidera-
tur.

25. A NICOLAO PSALMEO Episcopo, & Comite Virdunensi, qui è impatientius flagitabat Virdunensis Collegij inchoationem, quod specimen fructus iam manibus tenebat è Scholis, quas accitos Colonia Sociorum quosdam, in condito abs se paucis ante annis Collegio habere iusserat. Cognouerat rationem Ordinis nostri, & dilexerat in Concilio Tridentino: perspexerat postea inter viam Ingolstadtj præsertim, obseruaratque instituende iuuentutis formam, atque felicitatem. Itaque domum reuerso nulla prior, ac potior cura inerat, quam vt tale munimentum gregi suo, tum maxime ob temporum iniquitatem periclitanti, lupisque Vallato circumdaret. Inchoatum igitur, & receptum Virdunense Collegium. Ita Par. 3. Hist. Soc. lib. 1. n. 86. Et postea Ibidem lib. 7. nu. 82. dicitur, pestilentie occasione dissipatum, & tandem restitutum ab eodem Antistite Nicolao:

Quam sit
necessaria,
carendo
noscitur.

qui cum Parisios eam ob rem venisset, testificans (quod & in tabulis foundationis apposuit) Carendo potuisse cognosci, quam necessarium esset, &c. Et cum totus esset (additur n. 85.) in renouando Templo S. Nicolai instruendoque Collegio, & benignitate vjjs omnibus promerenda in Patres; die eiusdem S. Nicolai, quo primum die in Templo inſtaurato salutis immolata est victima, non solum prandium vjjs, quale indulgentiam eius decebat, misit; sed ipsemet cum familia sua in Collegium venit, & prandentibus ministravit ab exordio ad finem, representans eam Domini reuertentis à nuptijs erga vigiles seruos benignitatem, de quo scriptum legimus Luc. 12. Præcinget se, & faciet illos discumbere, & transiens ministrabit illis. Dei famuli nulla ratione potuerunt euincere, ne modestiam suam hoc rubore perfunderet. Ita ibi.

Summa
Virdunen-
sis Episcopi
in Societa-
tem beni-
gnitas.

Literæ per-
honorifica
pro Virdunensi
Collegio
stabiliendo.

26. A VALERIANO Vilnensi Episcopo, ex Vrbe Vilnae magni Lithuanie Ducatus Principe: qui pro Collegio Societatis ibi stabiliendo ad Cardinalem Hosium sequentes literas dedit. Illustrissime, ac R^{me}. in Christo Pater, ac Domine. Partim Officij mei

mei memor, quo Ecclesiæ Christi & me ipsum, & omnia mea debeo, partim illius sanctissimi, & saluberrimi Consilij haud oblitus, quo me Illustrissima, & R^{ma}. Paternitas vestra, pro sua in me singulari benevolentia, amicissimè dignata est commone, vt sanctis, & pijs vestigijs vestris insistent, omnem meam operam darem, quo Fratibus Societatis IESV Vilnæ aliquod certum domicilium quamprimum posset constitui: ostendens breui tempore futurum, vt res Christiana quæ his temporibus infelicissimis in hoc magno Ducatu Lithuanicæ admodum vehementer nutat Hæresibus in dies alijs, atque alijs pullulascens, eorum opera Deo optimo aspirante, in tranquilliorum statum posset redigi: & si is non sum Ill^{me}. ac R^{me}. Antistes, qui me tantis angustijs circumclusum amplitudinem, & maiestatem clarorum gestorum, & factorum R^{ma}. Paternitatis Vestræ, quibus iam pene toti orbi inclaruit, sperem, vel saltem aliquam similitudinem posse assequi; tamen dictis causis permotus pro ea rerum mearum tenuitate, in quam sum militum, & Hæreticorum maximis iniurijs reductus, quod potui præstiti. Emi igitur in primis domum cæmentitiam olim Dominorum Lassinski cum alijs multis commodis Collegio piorum istorum, & doctorum virorum satis aptam, tum vel eo maximè, quod eò loci sita est, vt & Episcopi Vilnensis Curia sit valde vicina, & ab omni strepitu Opificum longe semota. Habeo iam & prædium ære meo ibidem emptum, vnde singulis annis centeni aliquot floreni Polonici in eorum necessaria redire potuerint. Nunc illud mihi restare videtur, vt Illma. & R^{ma}. Paternitas Vestra pro suo in me valde propenso animo vnum atque alterum virum prudentem ex hac SOCIETATE Bransbergenfi dignetur ad me Vilnam mittere. Et quia sic afflictæ sum valetudinis, vt in dies impendentia pericula timeam, cuperem tales mihi mitti, qui ad capeffendam possessionem istorum bonorum omnium essent apti ac idonei: vt eos statim Dominos, & hæredes eorum omnium constituerem. Quod vt Ill^{mam}. & R^{mam}. Paternita-

Ad pullulantium hæresum remedium.

Ad quod aliqui è Societate in Vilnam expetuntur.

ternitatem Vestram pro sua in Ecclesiam Christi vigilantia, facturam non dubito; sic ego præter hoc, quod tot, & tantorum beneficiorum semper sum futurus gratus, etiam Deum Optimum Maximum continuis votis sedulo orabo, ut illam ad suæ Ecclesiæ sanctæ incrementum & augmentum in multos annos seruet saluam, & incolumem. Cætera ex eo, qui has perfert litteras, facile cognosces. Valere Ill^{mam}. ac R^{mam}. Paternitatem Vestram diutissimè felicissimèque percipio. Vilnæ ex curia mea Episcopali 20. die Augusti anno Domini 1568. *Hæc in eadem Par. 3. Hist. Societ. lib. 4. num. 180.*

Alia litera eiusd. Anti. in Societatis commendationem.

Qua veneranda, ac celebris proclamatur.

Et diuitem omnium disciplinarum Scholam aperit.

Ad depellendas ab oculi Christi grassantes hæreses pestes.

Expetuntur aliqui socij ad Vilnense Collegium.

AB EODEM *Epistola altera ad Patres Bransbergenfes.* Cum pro meo, *inquit*, Pastoralis Officio subinde mecum cogitarem Reuerendi Patres, quibus modis res Ecclesiastica in hoc magno Ducatu Lithuanix ob infinitas fere hæreses valde labascens, possit quoquomodo erigi, & attolli, venit mihi in mentem, Deo sic proculdubio volente, Veneranda hæc, & celebris SOCIETAS vestra. Quæ cum pro suo instituto, & eam rationem vitæ sit amplexa, ut & verbis facta valde cohæreant, & omnium disciplinarum optimarum tam diuitem Scholam aperiat, ut ex ea, tanquam illo diuite cornu, quilibet in usum suum necessaria facile queat depromere; in eam spem sum adductus, ut credam his vestris sanctissimis armis, quibus vos audio satis abunde esse instructos, omnes has pestes grassantes ab oculi mihi à Christo commissio depelli posse. Quo vero hoc per vos Christi operarios strenuos commodius agi possit: primò domicilium satis commodum vestro instituto iam curavi; deinde & prædium, unde necessaria SOCIETATI vestræ non aspernanda esse potuerint. Verum, ut de his, quæ sunt iam parata, & de cæteris, quibus opus adhuc esset, tanto melius & certius possit constitui. R^{das}. Paternitates vestras obnixè peto, ut pro vestro in Ecclesiam Christi zelo sancto, vnum atque alterum virum doctum ex Collegio vestro ad me Vilnam ad certum tempus quàmprimum mittere dignentur;

tur;

tur: qui quasi prodromi vna mecum omnia ea præparent, quæcumque ad professionem SOCIETATIS vestræ videbuntur requiri: simulque eorum bonorum, quæ iam sunt parata possessionem capiant. Quod, vt vos, pro vestro in Ecclesiam Christi amore, facturos non dubito; sic ego dabo omnem operam, vt & hi viri boni, quos mittetis, satis abunde habeant omnia: & de reliquis ex eorum Consilio sic constitutam, vt Venerabili SOCIETATI vestræ satis commodum domicilium hîc figi possit. De qua re etiam ad Ill^{mum}. Dominum Cardinalem Episcopum Varmiensensem scripsi, Dominum meum obseruandum. Qui etiam pro sua in me beneuolentia, non dedignabitur quod possit huic rei vsui esse, in commune consulere. De reliquis meus hic famulus, qui R^{dis}. Paternitatibus vestris has litteras reddet, vobiscum aget. Valere vos diutissimè, felicissimèque percupio. Vilnæ ex nostra Curia Episcopali 20. die Augusti anno Domini 1568. Sic Ibidem n. 181.

AB EODEM: Cuius vt in conspectu religiosa cohors Vilnam venit (& Pontificali fulgens amictu, aurea circum collum fluente torque, circumstante Canoniorum, & virorum nobilium præclara corona, compositus ad maiestatem in sella constiterat) incredibilis gratulatio, atque vberes fuerunt lacrymæ. Magius noster ornandam etiam verbis magnificam Antistitis Valeriani pietatem, & SOCIETATIS in eum obseruantiam ratus, grauissimam habuit Orationem. quæ videri potest Ibidem lib. 6. n. 117. & postea n. 119. dicitur. Talla differente Magio, Venerabilis senex, graui suauitate vultus, & decoris lacrymis approbat. Et vbi ille conticuit, haud item sine lacrymis respondit; gratias agens Deo, qui iam se proxime ad finem votorum suorum perduxisset: sæpiusque confirmans, nunc demum sperare se gregi suo bene consultum fore, nunc vineam Vilnensem, situ squallidam, vepribus horrentem, & ab Syluestri apro deuastatam redintegrandam, & in eam speciem excultum iri, vt nulli pulcherrimarum cederet. Tum paterna indulgentia cunctos prandio excepit, eorum se spectaculo

Vilnensis Episcopi letitia in aduentu Societatis.

Perhonorifice excepta à Vilnensibus.

Quia vineam vepribus horrentem in talem speciem, vt nulli cederet, excultura.

pascens:

pascens: Sacram illam coronam, quasi filios, quasque nouellas oliuarum in circuitu mensæ suæ contemplans, breui fructiferas in Domo Domini futuras oliuas.

*Litteræ
Bollani E-
pisc. de
Brixienfis
Collegij
innocentia.*

27. A DOMINICO BOLLANO Episcopo Brixienfi, Duce, Marchione, & Comite, litteris de Collegij Brixienfis innocentia, vniuersis & singulis eas inspecturis. Cum autem (inquit) aliquot annos nonnulli probatæ vitæ, & doctrinæ Sacerdotes, propria pietate & Christianæ religionis zelo commoti, in hac Vrbe conuenissent, & quoddam Clericorum veluti Seminarium & Collegium nostra primùm auctoritate, nec non Sedis Apostolicæ postmodum approbatione accedente, in Ecclesia D. Antonij, à Gubernatoribus maioris Hospitalis huius Urbis illis concessa, instituisent, magna cum piorum hominum ædificatione simul viuentes, & sua in commune conferentes, ac bonorum morum, & doctrinæ informationi in ciuitate, & diœcesi nostra, cum multorum fructu incumbentes, diuinaque fideliter administrantes: nec non prædicto Hospitali benè, & diligenter in spiritualibus inferuientes, vt à pluribus eiusdem Hospitalis Gubernatoribus certa relatione percepimus. Ij omnes partim Sacerdotes, partim inferiorum Ordinum Ministri, superioribus diebus cupientes in Domino certiore bene viuendi regulam, & perfectiorem religionis statum nancisci: magno ipsorum omnium consensu, & nostro cum gaudio, piæ IESV SOCIETATI, ac Religioni se iunxerunt, atque in eius Generalis Præpositi obedientiam, Domino, vt credimus, inspirante, se dederunt. Quo tempore antiquus humanæ salutis hostis fortassè prospiciens ex huiusmodi suscepto instituto vberiore animarum fructum in hac Vrbe prouenturum, maiores & ipse insidias præparauit: ac, vt est ab initio calumniator, incertas quasdam in nonnullos ex prædictis Sacerdotibus voces excitauit, quæ multorum animos commouentes, nobiles aliquot huius Urbis viros præfati hospitalis Gubernatores induxerunt, ad se diligentius de illorum vita informandum. Quæ res non tam aduersus duos,
aut

*Vt fructum
ex Societa-
te sequen-
dum impe-
diat, maio-
res insidias
præparat
Dæmon.*